

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія музики і хореографії

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-
методичної
та навчальної роботи**

О.Б.Жильцов

_____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

для студентів

**спеціальності 012 Дошкільна освіта
освітнього рівня молодший спеціаліст
освітньої програми Дошкільна освіта**

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 13.25/19

(підпис) (прізвище, ініціали)

« » _____ 2019 р.

Київ – 2019

Розробник: Романова Тетяна Вадимівна,
викладач циклової комісії музики і хореографії Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка, викладач-методист

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії
музики і хореографії

Протокол від « 29 » серпня 2019 р. № 1

Голова циклової комісії Романова Т.В.Романова

Робочу програму перевірено
« 30 » серпня 2019 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Гейхман З.Л.Гейхман

Заступник директора з навчальної роботи Карлінська Я.В. Карлінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол
№ ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол
№ ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол
№ ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол
№ ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	1,5 /45	
Курс	3	
Семестр	5	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	
Обсяг кредитів	1,5	-
Обсяг годин, в тому числі:	45	-
Аудиторні	28	-
Модульний контроль	2	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	15	-
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка майбутнього фахівця зі знанням оптимальних форм організації педагогічної взаємодії за принципами гуманізації і демократизації; з високим рівнем теоретико-методичного осмислення суті педагогічної взаємодії, використання продуктивних педагогічних технологій.

Завдання:

- свідоме оволодіння студентами теоретичними знаннями з проблем музичного виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку;
- усвідомлене засвоєння змісту, організаційних форм та методів виховання, навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку з метою формування гармонійної особистості дитини;
- набуття студентами вмінь проектувати, організовувати і реалізовувати пізнавальні, розвивальні і виховні аспекти педагогічної взаємодії в закладах дошкільної освіти;
- забезпечення диференційованого особистісного підходу;
- формування у студентів вміння творчо використовувати в освітньому процесі в закладах дошкільної освіти надбань народної педагогіки, зразків українського музичного фольклору;
- формування у студентів вміння застосовувати в освітньому процесі в закладах дошкільної освіти надбань класичних і сучасних педагогічних досліджень, новаторських ідей;
- розвиток самостійності, творчої активності студентів;
- розширення загальнопедагогічного і загальнокультурного світогляду студентів;
- формування і удосконалення навичок самостійної роботи з різними джерелами в рамках відповідної тематики, з різноманітним музичним репертуаром;
- формування практичних умінь і навичок роботи з дітьми дошкільного віку;
- розвиток творчих здібностей студентів;
- формування у студентів позитивної мотивації до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності.

У студентів мають бути сформовані такі *компетентності*:

Загальні:

- здатність до аналізу та синтезу;
- здатність до організації і планування;
- базові загальні знання;
- засвоєння основ базових знань з професії;
- розв'язання проблем;
- прийняття рішень;
- навички управління інформацією;
- взаємодія;
- позитивне ставлення до несхожості та інших культур;
- етичні зобов'язання;
- здатність працювати в міждисциплінарній команді;

- здатність застосовувати знання на практиці;
- здатність до навчання;
- лідерські якості;
- розуміння культур та звичаїв інших країн;
- турбота про якість;
- бажання досягти успіху.

Фахові:

- усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії, володіння мотивацією до здійснення професійної діяльності;
- здатність нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- демонструвати предметну та сучасну базу знань;
- здатність реалізовувати навчальні програми базових курсів у різних освітніх установах;
- готовність застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу освітнього закладу;
- здатність розробляти і реалізовувати культурно-просвітницькі програми для різних категорій населення, в тому числі з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- здатність професійно взаємодіяти з учасниками культурно-просвітницької діяльності;
- володіння методами навчання і виховання засобами музичного мистецтва;
- володіння теоретичними основами музичного мистецтва, професійною термінологією;
- володіння інструментарієм, методами, прийомами і практичними навичками роботи у царині музичного мистецтва;
- застосування професійно-профільованих знань у музичній діяльності (за видами);
- здатність до творчості.

Предметні:

- здатність аналізувати класичні системи навчання і виховання, методичні компоненти відомих музично-педагогічних систем;
- готовність застосовувати сучасні методики і технології для забезпечення якості освітнього процесу в дитячих закладах;
- проектування форм і методів навчання та виховання засобами музичного мистецтва;
- розуміння шляхів практичного застосування технологій навчання і виховання;
- здатність ефективно використовувати у практичній діяльності форми, методи, засоби музичного виховання і навчання;
- готовність до організації різних видів і форм музичної діяльності дітей дошкільного віку;
- здійснення музично-теоретичного, історико-стильового, технічно-виконавського аналізу навчального матеріалу;

- усвідомлення важливості знання базової музичної термінології, її значення, здатність грамотно використовувати її в аналізі та обговоренні музичних творів;
- здатність добирати музичний матеріал, адаптувати музичні твори для виконання дітьми дошкільного віку;
- спроможність до високохудожнього виконання музичних творів (інструментальних, вокальних);
- спроможність швидкого орієнтування у нотному тексті музичного твору;
- орієнтування в різних фактурах вокально-хорових творів;
- здатність акомпанувати власному співу, дитячому хору, ансамблю;
- спроможність поєднувати акомпаніаторські навички з елементами диригентської техніки;
- готовність вносити зміни в партитури вокально-хорових творів, партію акомпанементу в залежності від художньо-технічних завдань (спрощення нотного тексту, транспонування);
- володіння вокально-хоровими навичками, особливостями співацького дихання, фразування, атаки звуку;
- спроможність працювати на музичних заняттях та у вільний від занять час над розширенням діапазону та злагодженням регістрів, враховуючи індивідуальні можливості дітей дошкільного віку;
- здатність до високохудожнього виконання музичних творів на дитячих музичних інструментах (металофон, ксилофон, сопілка тощо);
- оволодіння прийомами навчання гри на дитячих музичних інструментах;
- готовність реалізовувати елементи колективного музикування на дитячих музичних інструментах на музичних заняттях, святах, розвагах та у вільний від занять час;
- здатність ритмічно та виразно рухатись під музику, узгоджуючи рухи з характером музичного твору; комбінувати музично-ритмічні, танцювальні рухи;
- спроможність до розкриття музично-художнього образу за допомогою музично-ритмічних рухів;
- оволодіння прийомами навчання різним видам музично-ритмічних рухів;
- усвідомлення важливості використання творчих завдань в різних видах музичної діяльності дітей дошкільного віку;
- здатність розуміти алгоритм самостійного створення музично-творчих зразків (вокальних, хорових, інструментальних) і спроможність їх створювати;
- здатність аналізувати результати навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного віку на музичних заняттях та у вільний від занять час;
- виявлення та оцінювання рівня музичного розвитку дітей дошкільного віку.

Предмет: процес цілеспрямованої музичної підготовки студентів до майбутньої професії.

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, мотивація до здійснення професійної діяльності;
- нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- знати провідну мету і завдання педагогічної діяльності в дитячих закладах в напрямку художньо-естетичного виховання засобами музичного мистецтва;
- знати загальні основи дошкільної педагогіки, системи виховання дітей дошкільного віку;
- розуміти закономірності музичного сприйняття, вікові особливості музичного розвитку дітей дошкільного віку;
- усвідомлювати вимоги до організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти;
- знати особливості музичної роботи з дітьми дошкільного віку;
- володіти формами організації музичної діяльності дітей дошкільного віку;
- знати види музичної діяльності, види та структуру музичних занять;
- реалізовувати вимоги до організації та проведення музичних занять, свят і розваг в різних вікових групах;
- володіти принципами добору музичного матеріалу;
- усвідомлювати шляхи активізації творчої діяльності дітей дошкільного віку;
- розуміти особливості взаємодії закладу дошкільної освіти та сім'ї у навчанні та вихованні дітей дошкільного віку;
- знати і бути готовим до виконання функцій музичного керівника в здійсненні керівництва різними формами музичної діяльності дітей дошкільного віку;
- вміти самостійно аналізувати наукову, методичну, психологічну, музичну літературу;
- проектувати, організовувати та забезпечувати технології навчання і виховання дітей дошкільного віку;
- аналізувати вікові особливості музичного розвитку особистості дітей дошкільного віку;
- мати потребу в удосконаленні професійної компетентності, педагогічної та виконавської майстерності.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
лекції		практ.	сем.	пк	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи музичного виховання дітей дошкільного віку							
Тема 1. Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти.	8	2		2		2	2
Тема 2. Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку.	8	2		2		2	2
Тема 3. Методи і прийоми музичного виховання та навчання.	9	2		2		2	3
Тема 4. Музичне сприйняття дітей дошкільного віку.	4		2				2
Тема 5. Спів як вид музичної діяльності.	4		2				2
Тема 6. Музично-ритмічна діяльність.	4		2				2
Тема 7. Гра на дитячих музичних інструментах.	6		2	2			2
Модульна контрольна робота.	2				2		
Разом за 5 семестр	45	6	8	8	2	6	15
Усього годин	45	6	8	8	2	6	15

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи музичного виховання дітей дошкільного віку

Тема 1. Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти.

Значення музики як виду мистецтва. Психофізіологічна природа впливу музики на людину. Поліфункціональні властивості музики.

Сутність теорії і методики музичної освіти. Сучасні тенденції розвитку музичної освіти. Принципи музичного виховання. Завдання музичного виховання в дитячих закладах.

Основні поняття: феномен культури, почуття, психічний стан людини, фізіологічний стан людини, музикотерапія, об'єкт музичної педагогіки, предмет музичної педагогіки, тенденції розвитку музичної освіти.

Тема 2. Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку.

Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. Головна мета дошкільної освіти в Україні. Програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі», «Дитина» тощо. Зміст музичної освіти як педагогічна категорія. Пріоритетна зорієнтованість на активізацію творчого потенціалу дитини як один із ключових підходів до реалізації змісту чинних програм.

Види музичної діяльності. Художньо-педагогічні вимоги до музичного репертуару. Форми організації музичної діяльності дітей дошкільного віку.

Основні поняття: педагогічна категорія, пріоритетна зорієнтованість, активізація творчого потенціалу.

Тема 3. Методи і прийоми музичного виховання та навчання.

Методи музичного виховання, навчання та розвитку дітей дошкільного віку, їх класифікація. Педагогічний прийом як компонент методу. Особливості застосування різних прийомів навчання. Особистісний підхід до дітей в процесі їх музичного виховання та розвитку.

Основні поняття: методи музичного виховання, класифікація, прийоми навчання, особистісний підхід.

Тема 4. Музичне сприйняття дітей дошкільного віку. Слухання музики.

Слухання музики в закладах дошкільної освіти як основний шлях розвитку емоційної чутливості, відгуку на музику, виховання інтересу до неї. Формування навичок музично-слухацької культури, вміння розрізняти характер, настрій музики, її зміст, засоби музичної виразності.

Зміст програми. Характеристика репертуару за віковими групами.

Основні поняття: емоційна чутливість, відгук на музику, музично-слухацька культура, характер, настрій музики, зміст, засоби.

Тема 5. Спів як вид музичної діяльності.

Спів як один з основних видів дитячого музичного виконавства. Виховне значення співу. Розвиваюча функція співу. Вікові характеристики слуху і голосу дітей дошкільного віку. Охорона дитячого голосу. Співоча постава. Система співочих навичок, їх характеристика. Методика роботи над піснею. Особливості роботи з неточно інтонуючими дітьми. Послідовність роботи над піснею. Формування дитячої пісенної творчості.

Основні поняття: спів, функції співу, вікові характеристики слуху і голосу, охорона дитячого голосу, співоча постава, методика роботи, пісенна творчість.

Тема 6. Музично-ритмічна діяльність.

Значення і завдання музично-ритмічного виховання. Особливості характеристики музично-ритмічного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Види музично-ритмічної діяльності: музично-ритмічні вправи, музичні ігри, таночки, хороводи. Навички музично-ритмічної діяльності.

Методика навчання музично-ритмічних рухів дітей раннього і дошкільного віку. Послідовність навчання, особливості розучування ігор, таночків під спів.

Спільна робота вихователя та музичного керівника в музично-ритмічному вихованні дошкільників.

Основні поняття: музично-ритмічне виховання, види музично-ритмічної діяльності, послідовність навчання.

Тема 7. Гра на дитячих музичних інструментах.

Значення музикування в музичному та загальному розвитку дітей дошкільного віку. Характеристика та класифікація дитячих музичних іграшок та інструментів. Вимоги до них.

Зміст сучасних програм виховання та навчання з розділу «Гра на дитячих музичних інструментах». Характеристика музичного репертуару, художньо-педагогічні вимоги до нього. Методи та прийоми навчання дітей дошкільного віку гри на ДМІ. Послідовність завдань і добір відповідних методів і прийомів навчання.

Організація та керівництво ансамблем.

Основні поняття: музикування, дитячі музичні іграшки та інструменти, художньо-педагогічні вимоги, методи та прийоми навчання дітей дошкільного віку гри на ДМІ, ансамбль.

Рекомендовані джерела

Основна : 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5.

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти.	2
2	Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку.	2
3	Методи і прийоми музичного виховання та навчання.	2
4	Види музичної діяльності.	2
	Разом	8

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Музичне сприйняття дітей дошкільного віку. Слухання музики.	2
2	Спів як вид музичної діяльності.	2
3	Музично-ритмічна діяльність.	2
4	Гра на дитячих музичних інструментах.	2
	Разом	8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

<i>Вид діяльності студента</i>	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	3	3
2. Відвідування практичних занять	1	4	4
3. Відвідування семінарських занять	1	4	4
4. Робота на семінарському занятті	10	4	40
5. Робота на практичному занятті	10	4	40
6. Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35
7. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25
Разом			151
Максимальна кількість балів		151	
Розрахунок коефіцієнта		1,51	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи музичного виховання дітей дошкільного віку

Тема 1. Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти (2 год.)

Підготувати повідомлення:

1. Провідні педагогічні ідеї українських музикантів-педагогів ХХ ст. Проаналізувати Програму виховання і навчання дітей дошкільного віку «Дитина»:

1. Основні завдання музично-естетичного розвитку дітей дошкільного віку.

Тема 2. Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

1. Проаналізувати сучасні програми виховання і навчання дітей дошкільного віку з метою порівняння художньо-педагогічних вимог до музичного репертуару дітей раннього і дошкільного віку.

2. Запропонувати музичний репертуар до різних видів музичної діяльності дітей дошкільного віку.

Тема 3. Методи і прийоми музичного виховання та навчання (3 год.)

1. Розробити конспект музичного заняття (вікова група за вибором студента).

Підготувати повідомлення:

1. Інтерактивні методи музичного навчання.

Тема 4. Музичне сприйняття дітей дошкільного віку. Слухання музики (2 год.)

1. Проаналізувати програмний матеріал зі слухання музики в різних вікових групах (програма виховання і навчання дітей дошкільного віку «Дитина»).

2. Розробити фрагмент музичного заняття зі слухання музики (вікова група за вибором студента).

Тема 5. Спів як вид музичної діяльності (2 год.)

1. Розробити фрагмент музичного заняття зі співу (вікова група за вибором студента).

2. Запропонувати творчі завдання в співацькій діяльності: імпровізація різних мотивів звуконаслідування, музичних запитань і відповідей, найпростіших мелодій на заданий текст.

Тема 6. Музично-ритмічна діяльність (2 год.)

1. Проаналізувати програмний зміст та музичний репертуар в різних вікових групах, скласти перелік музично-ритмічних вправ.

2. Запропонувати до розучування дитячу українську народну ігрову пісню (твір, вікова група за вибором студента).

Тема 7. Гра на дитячих музичних інструментах (2 год.)

1. Скласти ритмічний акомпанемент на дитячих шумових інструментах до поспівок, лічилок, забавлянок (за вибором студента).

2. Створити партитуру для оркестру дитячих музичних інструментів (твір за вибором студента).

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Максимальна кількість балів - 25	Критерії оцінювання
20 - 25	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
15 - 19	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
10 - 14	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0 - 9	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, виконання завдань модульної контрольної роботи.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання Залік. Виставляється за результатами набраних балів.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ»

Разом: 45 год. : лекції – 6 год., практичні – 8 год, семінарські – 8 год, індивідуальні – 6 год., самостійна робота – 15 год., підсумковий контроль – 2 год.

V сем. : лекції – 6 год., практичні – 8 год, семінарські – 8 год індивідуальні – 6 год., самостійна робота – 15 год., підсумковий контроль – 2 год.

Семестр Модулі	V						
Назва модуля	Модуль 1						
Лекції	Теоретичні основи музичного виховання						
Теми лекцій	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти.	Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку.	Методи і прийоми музичного виховання та навчання.	Музичне сприйняття дітей дошкільного віку.	Спів як вид музичної діяльності.	Музично-ритмічна діяльність.	Гра на дитячих музичних інструментах.
Теми практичних				Музичне сприйняття дітей дошкільного віку.	Спів як вид музичної діяльності.	Музично-ритмічна діяльність.	Гра на дитячих музичних інструментах.
Теми семінарських	Значення та завдання музичного виховання в закладах дошкільної освіти.	Зміст, види і форми музичної діяльності дітей дошкільного віку.	Методи і прийоми музичного виховання та навчання.				Гра на дитячих музичних інструментах.
Самостійна робота	Карта самостійної роботи студента						
Види ПК	Модульна контрольна робота						
Підсумковий контроль	Залік						

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Дитина. програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька, М.А.Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ, ун-т ім. Б. Грінченка. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
2. Музика розвиває, виховує, оздоровлює : навч.-метод. посіб. / Світлана Нечай. – К.: Світич, 2012. – 144с.
3. Музична педагогіка : навч. посіб. / О.М.Олексюк. – К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. – 248с.
4. Олексюк О.М., Бондаренко Л.А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі: навч.посіб. / О.М. Олексюк, Л.А. Бондаренко. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. – 112 с.
5. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навч. посіб/ Володимир Черкасов. - К. : ВЦ «Академія», 2016.

Додаткова:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук.кер. А.М. Богущ, дійсний член НАПН України, проф..д-р пед.наук; авт..кол.: Богущ А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л. та ін. – К., 2012. – 26 с.
2. Карабаєва І.І. Дитяче свято як засіб формування ціннісних орієнтацій дошкільників // Практичний психолог: Дитячий садок. – 2014. – №2. – С. 27-33.
3. Коваленко О. Особливості використання дидактичних ігор та вправ у освітньому процесі / О.Коваленко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2014. - №12. – С. 40-44.
4. Смольникова Г.В. Різновікова група в ДНЗ: навч.посіб./ Г.В. Смольникова // К.: Вид.група «Шк. світ», 2015. – 120 с. – (Б-ка «Шкільного світу»).
5. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти [Текст] / В.Ф. Черкасов – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – 528 с.

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>